

LAKAATU

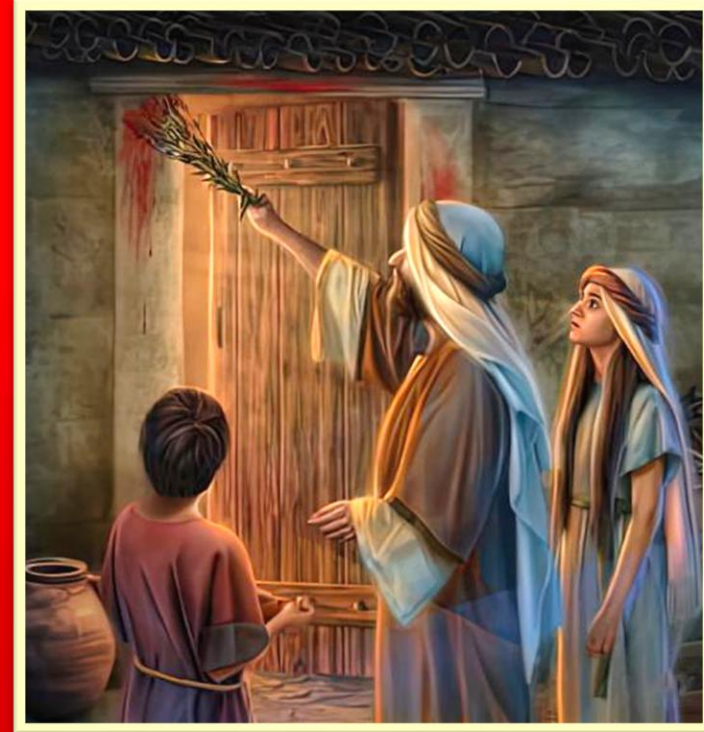
“Pea ‘e hoko ‘o pehē, ‘oka fehu‘i ho‘omou fānau kiate kimoutolu, ‘Ko e hā hono ‘uhinga ‘oe ngāue ni?’ Te mou pehē: ‘Ko e feilaulau ia ‘oe Lakaatu ‘a Sihova, ‘aia na‘a ne laka atu ‘i he ngaahi fale ‘oe fānau ‘a ‘Isileli ‘i ‘Isipite, ‘i he‘ene taa‘i ‘ae kakai ‘Isipite, ‘o ne fakamo‘ui homau fale.”

‘Ekesotosi 12:26, 27

Na'e taa'i 'e he mahaki faka'auha hono hongofulu 'a e famili kotoa pe 'i 'Isipite 'a ia na'a nau fakafisi ke muimui ki he ngaahi fakahinohino 'a e 'Otua. Na'e 'ikai ke hoko fakafokifa, ka na'e fanongonongo ia 'i ha ngaahi 'aho lahi kimu'a.

Ko hono mo'oni, ko ha sivi'i ia 'o e tui. Na'e 'ikai fie ma'u ke mate ha taha 'i he po ko ia. Na'e ma'u 'e he tokotaha kotoa pe 'a e faingamalie ke fakahaofi e mo'ui 'a 'enau 'uluaki fanau.

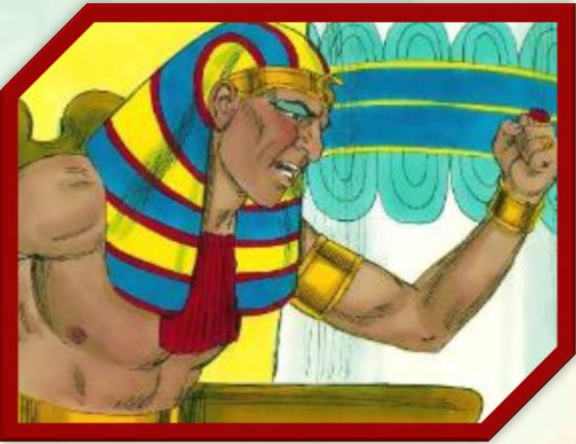
Ko e Lami pe na'e fakahalaia'i. Ko ia pe na'e pau ke mate. Ko hono toto pe te ne 'ai ke fakalaka atu 'a e Faka'auha. Ko e ha hono 'uhinga? Koe'uhi he **KO KALAISI PE 'OKU FAKAMO'UI**. Pea na'e pau ke manatu'i 'eni mei he to'u tangata ki he to'u tangata... kae 'oua ke Ne ha'ele mai.

- **Ko e Fakatokanga ('Ekesotosi 11)**
- **Ko e Teuteu ('Ekesotosi 12:1-16)**
- **Ko e Toto mo e 'Isite ('Ekesotosi 12:17-23)**
- **Manatu mo Ako'i ('Ekesotosi 12:24-28)**
- **Ko e Mala hono Hongofulu ('Ekesotosi 12:29-30)**

KO E FAKATOKANGA

"Pea na'e folofola 'a Sihova kia Mōsese, "Oku toe taha pe 'ae tautea te u 'omi kia Felo mo 'Isipite; hili ia, te ne tuku ke mou 'alu 'i heni: pea ka fekau ia ke mou 'alu, ko e mo'oni te ne kapusi 'akimoutolu ke 'alu kotoa pē 'i heni." ('Ekesotosi 11:1)

Hili ha 'aho 'e tolu 'o e fakapo'uli, na'e 'ita 'a Felo kia Mosese pea ta'ofi ia ke 'oua na'a toe foki ki he palasi ('Ekesotosi 10:28).

Ka na'e 'ikai lava ke talangofua 'a Mōsese ki he tu'utu'uni ko ení, he na'e 'i he tu'unga fakatu'utāmaki 'a e mo'ui 'a e 'uluaki foha 'a Feló. 'I hono fatongia ko e "otua" 'o Felo ('Ekesotosi 7:1), na'e pau ke ne fakatokanga kiate ia 'a e me'a na'e teu ke ne fai ('Amosi 3:7).

Ko 'eni ko Mosese na'a ne mavahe mei he 'ao 'o Felo 'i he 'ita. 'Ita 'i he'ene loto fefeka mo e ngaahi nunu'a 'o 'ene fili. Neongo 'enau faka'apa'apa kia Mosese, ka na'e fakafisi 'a e tokolahi 'o e kau 'Isipite ke tokanga ki he fakatokanga ('Ekesotosi 11:3).

Kuo hokosia 'a e taimi 'o e fakamaau fakalangi ('Ekesotosi 12:12):

Ki he hikisia, fielahi mo e ngaohikovia: tautea, mo e fatongia ke fakafoki 'a e me'a na'e fakamalohi'i ('Ekesotosi 11:4-5, 2)

Ki he talangofua ki he ngaahi fekau 'a e 'Otua: ke fakalaka 'i he tautea, pea ke fakatau'ataina'i ('Ekisoto 11:7-8)

KO E TEUTEU

"Mo lea ki he kakai fakataha kotoa pē 'o 'Isileli, 'o pehē, "I hono hongofulu 'oe 'aho 'oe māhina ni, te nau to'o kiate kinautolu taki taha 'e he tangata ha lami, 'o fakatatau ki he fale 'oe ngaahi tamai, ko e lami ki he fale:" ('Ekesotosi 12:3)

Na'e fakamatala'i fakaikiiki 'e he 'Otua 'a e me'a na'e pau ke nau fai kae lava 'a e Faka'auha 'o "fakalaka atu" (Pesach, Lakaatu), pea 'ikai mate 'a e 'uluaki fanau:

Na'e teuteu'i 'e he 'Otua Hono kakai ke mahino kiate kinautolu 'Ene 'alo'ofa, pea hu kiate la ('Ekesotoso 12:27b).

'I he 'aho 10 na'e pau ke nau tuku mavahe ha lami ta'e hano mele ki he famili takitaha, pe ki he ngaahi famili kehekehe ('Ekesotosi 12:3-5).

'I he 'aho 14, 'i he po'uli, na'e pau ke nau feilaulau'i ia ('Ekesotoso 12:6)

Na'e pau ke nau takai 'a e ngaahi pou matapaa mo e tu'unga 'aki 'a e toto ('Ekesotosi 12:7)

Na'e pau ke nau kai 'a e kakanó kuo tunu kakato, fakataha mo e mā ta'elēvani mo e ngaahi 'akau kona . ('Eki. 12:8-10)

Lolotonga 'enau kai fakavavevave ia, na'e pau ke nau teunga mo mateuteu ke nau 'alu (Eki. 12:11)

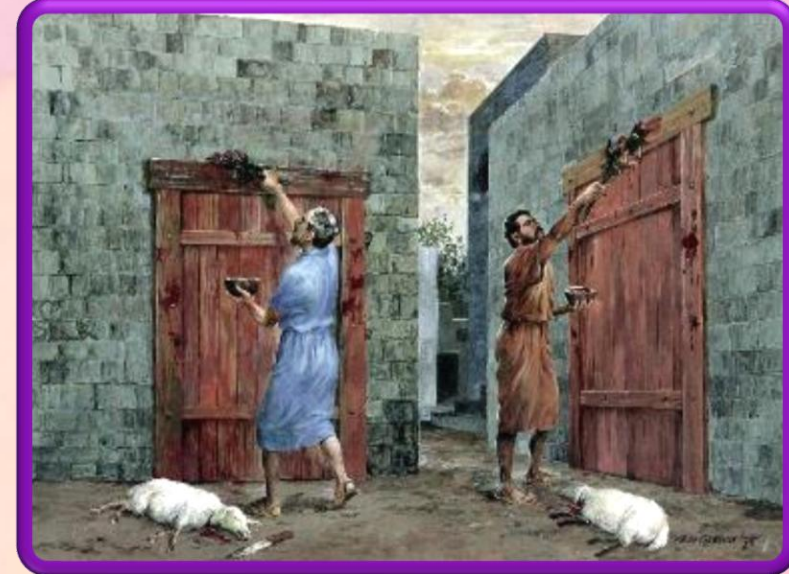
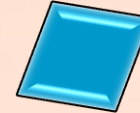
'I he'enau mavahe mei 'Isipité, na'e pau ke nau kei kai mā ta'elēvani 'i he 'aho 'e fitu . ('Eki. 12:15)

KO E TOTO MO E 'ISITE

"Pea na'e toki fekau 'e Mōsese ke ha'u 'ae kau mātu'a kotoa pē 'o 'Isileli, 'o ne pehē kiate kinautolu, "Vahe'i 'o to'o kiate kimoutolu 'ae lami 'o fakatatau ki homou ngaahi kau nofo'anga 'o tāmata'e 'ae Lakaatu." (Ekesotosi 12:21)

'I he 'aho 14, na'e 'i ai ha konga mahu'inga 'e ua 'i he katoanga: toto mo e 'isite.

Na'e pau ke nau to'o 'a e 'isite mei honau ngaahi 'api pea ta'o 'a e ma ta'e kau ai (ma ta'e fakalevani). Koe'uhi na'e tu'unuku mai 'a e mavahe, he 'ikai ke nau ma'u 'a e 'isite 'i hono ngaahi kamata'anga ('Ekesotoso 12:17–20). Ko e 'isite ko 'eni ko ha fakataipe ia 'o e angahala, pea 'oku fakataipe 'e he ma ta'e fakalevani 'a e mo'ui fo'ou 'ia Kalaisi Sisu (1 Kolinito 5:6–8; 2 Kolinito 5:17).

Ko e toto 'a e 'elemeniti faifakamo'ui. Na'a ne fakafofonga'i 'a e ta'ata'a 'o Sisuu—'a ia na'a Ne lilingi 'i he kolosi—koe'uhi ke "fakalaka atu" 'a e 'Otua 'i hotau fakahalaia'i 'i he Fakamau. (1Sione 1:7 ; 2:1-2).

Ko e hisopo na'e pau ke afuhi 'aki 'a e toto ('Ekesotosi 12:22) ko ha fakataipe ia 'o hono fakama'a 'o e angahala (Saame 51:7).

MANATU‘I MO AKO‘I

"Pea ke ke tauhi ‘a e me‘a ni ko e ouau kiate koe mo ho ngaahi foha ‘o ta‘engata" ('Ekesotosi 12:24)

Na'e ako'i 'e he 'Otua 'a e ngaahi famili Hepeluu ke fakatolonga honau hisitolia 'aki hono fakamatala'i ia ki he'enau fanau 'i he ta'u takitaha ('Ekesotosi 12:24-27).

Talu mei ai mo e hoko 'a e Lakaatu ko ha katoanga fakafamili. Ko ha faingamalie ia ki he matu'a ke nau 'oatu ai 'a e 'ilo ki he 'Otua ki he'enau fanau.

Na'e pau ke fakamatala'i fakaikiiki 'a e talanoa 'o e tau'atina, pea 'i he tokotaha 'uluaki (Teut . 26:5-9).

‘ Oku ‘ i heni ha lēsoni mātu‘aki makehe ma‘atautolu. Kuo pau ke tau ‘oatu ‘etau tui ki he‘etau fanau. Kuo pau ke tau fakaha kiate kinautolu ‘a e me‘a kuo fai ‘e he ‘Otua, ‘o ‘ikai ‘i he hisitolia pe, ka ‘i he‘etau mo‘ui foki. Kuo pau ke tau punou hifo kiate kinautolu ‘o hu ('Ekesotosi 12:27).

KO E MALA HONO HONGOFULU .

"Pea na'e hoko 'o pehē, 'i he'ene tu'upō, na'e taa'i 'e Sihova 'ae 'uluaki fānau kotoa pē 'i he fonua ko 'Isipite, mei he 'uluaki fānau 'a Felo na'e nofo 'i he nofo'anga fakatu'i 'o a'u ki he 'uluaki fānau 'ae pōpula 'i he fale fakapōpula; pea mo e 'uluaki tupu kotoa pē 'oe fanga manu. " (Ekesotosi 12:29)

Na'e tu'utu'uni 'e Felo ke tamate'i 'a e tamaiki tangata Hepelu kotoa pe 'o 'ikai ha faka'ata makehe ('Eke 1:22). Na'e fakapapau'i 'e he 'Otua 'a e mate 'i ha tu'unga 'o e 'uluaki fanau pe ('Eke 12:29). 'I he fale kotoa pe na'e 'ikai takai ai 'a e ta'ata'a 'o e lami, na'e mate ai ha toko taha ('Ekesotosi 12:30). Na'e to malohi 'aupito 'a e ngaahi tautea 'a e 'Otua ki he ngaahi 'otua 'Isipite, 'a ia na'e fakafofonga'i 'e Felo ('Ekesotosi 12:12).

Na'e 'ikai ha 'otua 'Isipite na'e hiki hake hono nimá ke tokoni, pea na'e 'ikai lava ke fai 'e Felo ha me'a ke ta'ofi 'a e fakatamakí.

Hange ko Felo, 'e lava ke uesia kovi 'e he'etau angahala 'a e ni'ihiki kehe. Kae hange ko Mosese, 'e lava 'e he'etau faivelenga mo e tu'u ma'u 'o fakahaofi ha tokolahi.

“Na’e fiema’u ke nau fakamavahe’i kinautolu mo ‘enau fānaú mei he kau ‘Isipité, pea tānaki kinautolu ki honau ngaahi ‘apí, he kapau ‘e ma’u ha taha ‘o e kau ‘Isilelí ‘i he ngaahi ‘api ‘o e kau ‘Isipité, te nau tō ‘i he nima ‘o e ‘āngelo faka’auhá. Na’e fakahinohino’i foki kinautolu ke nau tauhi ‘a e kātoanga ‘o e Laka Atú ko ha ouau, koe’uhí ‘i he taimi ‘e fehu’i ai ‘e he ‘enau fānaú pe ko e hā hono ‘uhinga ‘o e ngāue peheé, ke nau fakamatala kiate kinautolu ‘a honau tauhi faka’ofo ‘i ‘Isipité. Koe’uhi ‘i he ‘alu atu ‘ae ‘āngelo faka’auha ‘i he po’uli ke tāmata’e ‘i ‘ae ‘uluaki fānau ‘ae tangata, mo e ‘uluaki fānau ‘oe manu, na’a ne fakalaka ‘i honau ngaahi fale, pea na’e ‘ikai tāmata’e i ha taha ‘oe kau Hepelū na’e ‘i honau ngaahi pou matapā ‘ae faka’ilonga toto. [...] Na’a nau [kau ‘Isipite ‘e ni’ihi] kole ke faka’atā kinautolu ke nau ha’u ki he ngaahi fale ‘o e kau ‘Isilelí mo honau ngaahi fāmili, ‘i he pō fakailifia ko ia ‘a ia ‘e tāmata’e i ai ‘e he ‘āngelo ‘a e ‘Otuá ‘a e ‘uluaki fānau ‘a e kau ‘Isipité. Na’a nau fakapapau’i ko honau ngaahi ‘otua na’a nau lotu ki aí na’e ‘ikai ha’anau ‘ilo, pea ‘oku ‘ikai ha’anau mālohi ke fakamo’ui pe faka’auha. Na’e talitali lelei ‘e he kau ‘Isilelí ‘a e kau ‘Isipite na’e tuí ki honau ngaahi falé.”